

**КОМЕНТАРИ КЪМ ОБЩЕСТВЕНА КОНСУЛТАЦИЯ ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ
И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА АВТОРСКОТО ПРАВО И СРОДНИТЕ МУ
ПРАВА**

Коментар	Автор	Дата
КАМАРА НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯ Заклучение: В качеството ни на организация представляваща и защитаваща интересите на всички действащи български архитекти настояваме нашето предложение да бъде взето предвид при настоящите законодателни промени в ЗАПСП по отношение на регламентацията на авторските права на архитектите. В предложения проект за промени са предвидени изменения в чл. 3, ал. 1, т. 6; чл. 3, ал. 1, т. 8; чл. 15, ал. 2; чл. 24, ал. 1, т. 15; §2, т. 9 от ДР; §2, т. 9а от ДР и §2, т. 9б от ДР от Закона за авторското право и сродните му права. Изследването прави разрез и коментари на добрите практики в архитектурата и очевидните, явно неточни и противоречиви текстове в българското авторско право, като цели точна корекция и в крайна сметка модернизиране на уредбата на авторските права на архитектите в България.	Петкана Бакалова	13.01.2019

КАМАРА НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯ5. Новият проблем “свобода на панорамата”. Следвайки стриктно авторскоправната доктрина на Италия и Франция, българското право приема, че всеки може да снима произведения на архитектурата, но може да използва тези снимки само некомерсиално, като върху тях не възникват авторски права, нито пък могат да бъдат използвани за създаване на идентични или сходни сгради. Нормата на чл.24, ал.1, т.7 от ЗАПСП забранява архитектурни произведения, изложени на публични места да бъдат механично контактно копирани – т.е. фотографирани с комерсиална цел. Тази забрана е транспонирана и в Закона за културното наследство(ЗКН) – по-точно в нормите на чл.175 и 177. Първата спомената хипотеза предвижда, че репликата е новосъздадена вещ, която възпроизвежда визуално характеристиките на културната ценност, но задължително се различава от нея по размер най-малко с една десета. Репликата задължително се маркира със знак, обозначаващ я като реплика, което очевидно не се случва при “пейзажни фотографии на архитектурни обекти” в градска среда. Репликата може да се изработва само за представителни и образователни цели (чл.175, ал.3 ЗКН). Ето че отново комерсиалната употреба тук е изключена, както и в ЗАПСП. Хипотезата на чл.177 ЗКН достига още по-далеч. В тази норма, законодателят е закрепил императивното си виждане, че копия, реплики и предмети с търговско предназначение могат да се изработват само след съгласие от собственика на културната ценност (произведение на изящното изкуство или архитектурата), а на музейни културни ценности - от директора на съответния музей. Отношенията със собственика, съответно с музея, следва да се уреждат с възмезден договор(чл.177, ал.1 от ЗКН). Анализът на теорията “свобода на панорамата” е тотално развенчана след този сравнителен анализ на два български закона, които логически кореспондират помежду си с презумпцията да защитят българското (и световното) архитектурно изкуство от “автори”, които снимат чужди произведения, изложени публично, с идеята да “създават авторски произведения” с комерсиална цел – което е нормативно е забранено! Ето и няколкото извода от казаното. Всеки може да направи модел на вече

Петкана
Бакалова

13.01.2019

КАМАРА НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯЕто защо, водени от горните мотиви намираме, че текстът на §2, т.9б от ЗАПСП следва да бъде коректно променен по следния начин: "преработка на произведение на архитектурата" е неговото пристрояване, надстрояване, преустройство и промяна на предназначението му, без нарушаване правата на основния автор и с негово писмено съгласие". 4. Свободно използване на архитектурни проекти. Проблеми. Старата уредба на свободното използване на архитектурни проекти (т.е преди една от последните поправки на закона от ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011г.) закрепяше виждането, че без съгласие на автора и без заплащане на възнаграждение се допуска използването на сграда, която е произведение на архитектурата или план на такава сграда с цел реконструкцията ѝ (чл.24, ал.1, т.15 ЗАПСП). Новата хипотеза на тази норма изцяло повтаря старата, но с уточнението, че всичко това става след извършено съгласуване с организация за управление на авторски права. Това уточнение е неправилно поради няколко причини. На 02.11.2011г. бе финализирана процедурата по регистрацията на организациите за колективно управление на авторски права, които да отговорят на новите изисквания на чл.40 от ЗАПСП (настоящ чл.94 от ЗАПСП). Видно от официалната страница на Министерството на културата, която отразява и регистъра на тези организации към въпросната дата, те бяха общо 8 на брой, като между тях нямаше нито една, която да управлява права в областта на архитектурата. Постфактум се появиха две такива организации, които както стана ясно по-горе в изложението нямат активна дейност. Проучвайки международната практика на организациите за колективно управление на авторски права, следва отново да споделим мнението, че не е прието да съществуват организации за колективно управление на авторски права в областта на архитектурата. За пълнота ще маркираме няколко изключения, такива права са заявени за управление от организации, които по-скоро управляват права в областта на изящните изкуства и дизайна (пример за това е едно чешко дружество за колективно управление на авторски права „ООА-S" виж. www.ooas.cz). Идея за наличието на организации за колективно

Петкана
Бакалова

13.01.2019

КАМАРА НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯ

Особен проблем представлява и нормата на §2, т.9б от ЗАПСП. Този текст ни казва какво представлява "преработка на произведение на архитектурата" – това е неговото пристрояване, надстрояване, преустройство и промяна на предназначението му. Тук отново не става ясно дали тези действия следва да се извършват, без да се накърняват правата на автора на архитектурното произведение (аргумент от чл.9 от ЗАПСП), както и с негово писмено съгласие в хипотезата на чл.69 от ЗАПСП, но ако черпим аргументи от хипотезата на §2, т.9а ЗАПСП "това е маловажно". Тук освен авторскоправните моменти се пропускат и изискванията за пристрояване и надстрояване в смисъла на ЗУТ. От съществено значение е фактът, че в нормата не е отразено изискването за спазване на всички нормативни изисквания относно законността на строителната дейност и тези по реконструкцията или пристрояването на сградата. Те трябва изцяло да отговарят на ЗУТ и останалите подзаконови нормативни актове, касаещи териториалното устройство (чл.15, ал.2 ЗАПСП). В случай обаче, че се извършва просто препроектиране, авторът трябва да даде на собственика на сградата разрешение, че отстъпва другиму правата в тази насока, авторски надзор, изготвяне на ексекутиви и оформяне на всички останали строителни книжа. Ако в конкретен случай не се извършват допълнително строително-монтажни работи (СМР) и промяна на инсталации, не е необходимо изработване на проекти, издаване на разрешение за строеж и приемане на обекта, то не може да възникне и правото на авторство у „втория“ архитект. Това е така, защото повечето от тези обекти не отговарят на императивното изискване, че би трябвало техният външен вид да представлява „произведение на изкуството“, а и защото проекти дори не се изискват, т.е нов обект на авторското право не възниква. Това се отнася и до случаите, когато не се извършват СМР в даден обект при промяна на предназначението, тъй като тогава "промените" касаят технически и конструктивни особености на сградите (например преместване на стени, водопроводи и т.н), а не техния външен вид. Казаното се подкрепя от странния от законодателна гледна точка факт, че предвид извършените промени в преходните и заключителни разпоредби на ЗАПСП, не е

Петкана
Бакалова

13.01.2019

КАМАРА НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯЕто защо текстът на §2, т. 9 от ДР на ЗАПСП е силно критикуван в доктрината[1] и очевидно е неработещ практически. Поради изложените мотиви спомената норма следва да бъде ревизирана и прецизирана по следния начин: „произведения на архитектурата са проекти на сгради и съоръжения, устройствени планове и схеми, сгради и други съоръжения и елементи от тях, трайните обекти на синтеза на архитектурата с другите изкуства, както и оформленията на интериори с траен характер“. 3.1. Другите два проблемни текста в преходните и заключителните разпоредби на ЗАПСП са §2, т.9а и §2, т.9б. Първият от тях застъпва противоречивото законодателно виждане, че "преработка на архитектурен проект" е приспособяването или използването му за създаване на нов проект и внасянето в него на всякакъв вид промени. Следва да се отбележи - тази норма тотално игнорира смисъла на чл.9 от ЗАПСП и направо говори за наличие на „нов проект“ и „внасянето на всякакъв вид промени“ в базисния такъв. С една дума, съществуващият вече архитектурен проект (като обект на авторското право), изработен и съобразен със всички технически изисквания, може да бъде преработен от „автора на преработката“, като така възниква „нов проект“ и в него се внасят „всякакъв вид промени“ (очевидно без съгласието на основния автор). Така на базата на преработеният проект се “реализира новото” архитектурното произведение и авторът му е “безспорен” поради презумпцията на чл.12, ал.2 ат ЗАПСП. Дали тези преработки и “нови проекти” нарушават чужди авторски права очевидно „няма значение“, а дали това не е в противоречие и с чл.9 ЗАПСП - също. Това е причината да смятаме, че този текст (на §2, т.9а ЗАПСП) следва да се премахне от закона. Тук не може да се говори за ревизиране, тъй като така формулиран, цитираният текст противоречи на основни принципи на авторското право, а и на конституционния принцип[2] за ненарушаване на интелектуалната собственост на български граждани, като води до тежка колизия с базисни, материалноправни права на авторите на архитектурни проекти и произведения. [1] Саракинов Г. Относно авторските права на архитектите-проектанти, ИК „Труд и право“, 2014, стр. 27; Костов А. Дайджест "Собственост и	Петкана Бакалова	13.01.2019
---	-------------------------	-------------------

КАМАРА НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯТова е наложително, защото авторския труд на архитектите и проектантите, обективиран в конкретни обекти на авторското право не може да бъде одобряван или отстъпван от организация за колективно управление на авторски права! Тук следва да се прави ясна разлика между една съсловна организация, обслужваща интересите на определена професионална гилдия и организация по чл.94 от ЗАПСП. Практически неприложимо и неясно е как авторското възнаграждение на един архитект например, във връзка с възлагането и извършването на неговия авторски труд по определен договор, ще бъде обвързано с института „колективно управление на права“. По повод се появява въпросът: от кои точно ползватели една евентуална организация на архитектите ще събира възнаграждения? От тези, които са си платили по договор предварително за изработката на един архитектурен проект или реализирането на сградата като архитектурно произведение „от-до“ (например инвеститорите), или от тези които ползват сградата – наемателите, и на какво точно „не нищожно“ правно основание ще стане това? Тъй като отговор на тези въпроси очевидно няма, а и каузата „съгласуване на реконструкцията“ и „регистрация“ е обречена юридически в контекста на понятието „колективно управление на авторски права“, то правното битие на цитираните норми следва да бъде решено в посока на тяхното отпадане. Всичко това представлява особен теоретичен и практически проблем – най-вече как правомощията на организация за колективно управление на авторски права по чл.94 от ЗАПСП, обслужваща правата на архитектите и проектантите, ще се впише в контекста на техническите изисквания на ЗУТ например, защото предвид измененията от 2011г. и 2018г. в ЗАПСП, според нас, тези два закона трябва да бъдат логично съгласувани.	Петкана Бакалова	13.01.2019
---	-----------------------------	-------------------

КАМАРА НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯ На следващо място искаме да маркираме факта, че аналог в световен мащаб, в който процеса по отстъпване на архитектурни авторски права, съответно по събиране на авторски възнаграждения да се осъществява чрез организация за колективно управление на авторски права - няма. Правомощията на организациите за колективно управление на авторски права са изрично описани в чл.94 и сл. от ЗАПСП и подобни правни действия като „съгласуване” и „регистрация” са изключени от техния предмет по закон, нито пък попадат в определението „колективно управление на права”. Въобще е странно как в промени на ЗАПСП от 2011г. точно по отношение на архитектурните произведения и проекти е предвидена тази опосредяваща функция на организация по чл.94 от ЗАПСП, и то изрично, което не се наблюдава при останалите обекти, възнагражденията по които реално се управляват колективно. Предвид всички досега изложени мотиви, няма как да се осъществи колективно управление на права по отношение на авторските права на архитектите или проектантите, като предвидените норми в тази насока в ЗАПСП следва да отпаднат незабавно!	Петкана Бакалова	13.01.2019
--	-----------------------------	-------------------

КАМАРА НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯЗ. Предложения за промени в преходните и заключителните разпоредби на ЗАПСП. На първо място в §2, т. 9 от ДР на ЗАПСП се съдържа легалната дефиниция на понятието "произведения на архитектурата", като законодателят е закрепил правилото, че това са "проекти на сгради и съоръжения, устройствени планове и схеми, утвърдени по реда на действащото законодателство, сгради и други съоръжения и елементи от тях, трайните обекти на синтеза на архитектурата с другите изкуства, както и оформленията на интериори с траен характер, регистрирани от съответната организация за колективно управление на права". В цитираната дефиниция правят впечатление следните изрази „утвърдени по реда на действащото законодателство“ и „регистрирани от съответната организация за колективно управление на права“. По отношение на първото понятие препращаме към изложените мотиви за одобрените архитектурни проекти, тъй като те са напълно относими и в настоящата хипотеза. Що се отнася до регистрацията, считаме че това изискване е в противоречие на императивните норми на чл. 2 от ЗАПСП и на Бернската конвенция. Неправилно е да се въвежда изискване, че за да имаме произведение на архитектурата, то трябва "да е регистрирано от организация за колективно управление на авторски права". Оттук следва и логичният въпрос: „Дали ако липсва регистрация, няма да е налице и архитектурно произведение?“Регистрационният режим противоречи пряко на Бернската конвенция. Освен това в ХХIв. подобен режим няма аналог в световен мащаб. Регистрация на авторските права съществува единствено в САЩ (като вид архаичен, в днешния си контекст по-скоро традиционен режим, действал преди присъединяването на Съединените американски щати към Бернската конвенция през 1897г.). Днес, регистрацията на произведенията в САЩ се извършва единствено по желание на автора, но не е задължителна. Също така тази регистрация се извършва в най-висшето държавно учреждение[1], а не както предвижда ЗАПСП, в частно юридическо лице с нестопанска цел. Понастоящем в България организациите за колективно управление на авторските права в архитектурата са две[2] като в изпълнение на	Петкана Бакалова	13.01.2019
--	-------------------------	-------------------

КАМАРА НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯ Поради казаното, следва да се приеме аналогична законодателната промяна в чл. 24, ал. 1, т. 15 ЗАПСП. При реконструкция на сграда ще трябва собственикът да извърши конкретно съгласуване с компетентния по темата държавен орган[1](ако сградата е недвижима културна ценност - МК), както и в лично качество - писмено с автора[2]. От тази гледна точка няма логика, след като сградата ще бъде реконструирана, т.е произведението на автора ще бъде възпроизведено и съхранено в неговите реални параметри, да се извършва съгласуване с трето лице(организация за колективно управление на авторски права), което не притежава и няма как да му бъдат делегирани права, възникнали за автора архитект <i>intuitu personae</i>(от лат. “с оглед личността”). Ето защо собственикът на архитектурното произведение следва да съгласува писмено всяка реконструкция директно с автора (или с неговите наследници). По този начин имуществените и неимуществените права на автора ще бъдат надлежно защитени, а и собственикът ще бъде предпазен от угрозата да наруши и други закони, например този за културното наследство, което да доведе до натрупване на множество административни и гражданскоправни санкции в неговата правна сфера.Относно това дали подобно съгласуване може да бъде превъзложено на друг архитект, отговорът е положителен, но ако това е изрично уговорено в хипотезата на чл.42, ал.1 от ЗАПСП. Тук ще трябва да бъде уговорено и нещо друго – изрична опция за сублицензиране на права спрямо собственикът на сградата в хипотезата на чл.42, ал.2 от ЗАПСП, защото в противен случай последният би могъл да използва авторския труд на архитекта само за собствени нужди, но не и да го прелицензира с оглед постигането на нов творчески резултат спрямо трети лица – например друг архитект, работещ по реконструкцията на сградата. [1] Така чл.71, ал.1 и ал.2 от Закона за културното наследство;[2] Аргумент от чл.69 ЗАПСП;	Петкана Бакалова	13.01.2019
---	-------------------------	-------------------

КАМАРА НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯ Считаме за уместно българския закон да бъде променен в споменатия смисъл, като се редактира чл. 15, ал. 2 от ЗАПСП. Предложението ни за новата разпоредба е следното: „Собственикът на произведението на архитектурата може да го разруши, преустрои, надстрои или пристрои, ако това се извършва в съответствие с действащите разпоредби и при съгласуване с автора. Когато произведението на архитектурата е обявено за недвижима културна ценност, собственикът е длъжен да изиска писмено съгласието на носителя на авторското право, както и съгласуване от Министерство на културата“. След предложената промяна старото изречение второ на чл. 15, ал. 2 от ЗАПСП отпада изцяло, тъй като е неправилно да се възлага на организация за колективно управление на авторски права да дава консултации по отношение на неимушествените права на автора. Тези права са строго лични, принадлежат към категорията на абсолютните права на даден правен субект (физическо лице) и не може трети лица да се произнасят и разпореждат с тях.	Петкана Бакалова	13.01.2019
---	-----------------------------	-------------------

КАМАРА НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯ². Неимуществени правомощия на архитектите. След изясняване на понятията за архитектурно произведение и архитектурен проект като обекти на авторското право, стигаме до най-спорните въпроси в нашето законодателство, а именно неимуществените права на архитектите и по-конкретно правото авторът да иска запазването на целостта на своето произведение. Всички законодателства, реципирали Бернската конвенция, както и съдебна практика в континенталната и англосаксонската система, се опитват да намерят баланс между правата на архитекта и правата на собственика на сградата/инвеститора. Въпреки търсеното равновесие между цитираните противоречиви интереси почти навсякъде се приема, че получаването на съгласието на автора на произведението е задължителен елемент при предстоящи промени или при унищожаването на произведението на архитектурата, като отклонение от това задължение може да се допусне само в малък брой случаи. Дори в тези хипотези на извършване на промени или унищожаването на произведението, се предвижда задължение за уведомяване на автора, като се гарантира липсата на нарушения на авторските му права. Интерес представлява решението, прието в Италия, където има регистрационен режим на архитектурните произведения, имащи голяма художествена и културна стойност. В България може да се приеме аналогичен подход като сгради с висока художествена стойност, образци на модерната архитектура на 20в., получат статут на недвижими културни ценности.	Петкана Бакалова	13.01.2019
---	-----------------------------	-------------------

КАМАРА НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯС оглед тези аргументи, считаме че de lege ferenda, нормата на чл. 3, ал. 1, т. 6 от ЗАПСП трябва бъде редактирана по следния начин, като - обект на авторското право е всяко произведение на литературата, изкуството и науката, което е резултат на творческа дейност и е изразено по какъвто и да е начин и в каквато и да е обективна форма, като “произведения на архитектурата”. 1.1. Следващата норма, която противоречи на целта на ЗАПСП и поради това следва да бъде коригирана, е чл. 3, ал. 1, т. 8, която приема, че обекти на авторското право са и „одобри архитектурни проекти...“!? Тук отново попадаме на технически конструкции, заимствани от ЗУТ[1], които нямат авторскоправен смисъл, за разлика от практиката в международен план, включително и в Бернската конвенция, според която е достатъчно да бъде създаден архитектурен проект, чертеж или скица, независимо дали те са одобрени или не. В доктрината правилно се приема, че добавянето в ЗАПСП на изискването за одобрение на проекта, противоречи на чл. 2 от ЗАПСП[2]. Не може авторът, на един архитектурен проект, който е плод на неговата творческа дейност, да бъде “санкциониран”, като за него не възникнат авторски права, защото проектът му не е „одобрен“ технически. Недопустимо е обвързването на авторските права на архитектите-проектанти, с успешното завършване на административната процедурата по одобрение на проекта, която е нужна за издаване на разрешение за строеж. Изправени сме пред един юридически нонсенс, в който процедура, предвидена технически в Закона за устройство на територията (ЗУТ) да е “обуславяща” за възникването на авторски права по специалния закон в областта на интелектуалната собственост – ЗАПСП, където единственото изискване е обектът на авторското право да е създаден посредством творческа дейност.Ето защо de lege ferenda чл. 3, ал. 1, т. 8 би било уместно да придобие следния вид: обект на авторското право е всяко произведение на литературата, изкуството и науката, което е резултат на творческа дейност и е изразено по какъвто и да е начин и в каквато и да е обективна форма, като „проекти, карти, схеми, планове и други, отнасящи се до архитектурата, териториалното устройство, географията,

Петкана
Бакалова

13.01.2019

КАМАРА НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯ Следва да бъде коригирана и втората част от текста на чл. 3, ал. 1, т. 6 от ЗАПСП „.....приложени устройствени планове“. На първо място, чисто систематично, по-правилно би било уредбата на устройствените планове да се осъществява от чл.3, ал.1, т.8 от ЗАПСП, тъй като тази норма винаги е уреждала коментираните обекти на авторското право. В цитираната разпоредба се говори обобщено за „планове“, което означава, че законодателят е искал в нея да попаднат всички видове планове, без да внася ограничение. С последната редакция на чл. 3, ал. 1, т. 6 от ЗАПСП се внася тавтология, тъй като едни и същи обекти се закрилят от две различни норми[1]. Използването на обобщеното понятие в чл. 3, ал. 1, т. 8 от ЗАПСП от своя страна налага извода, че устройствените планове са защитени авторски произведения, поради което отпада нуждата същите да се защитават и в отделна точка. На следващо място считаме за неточен използваният термин „приложени“. Какво се случва, ако един устройствен план е бил възложен, изработен и представен например във връзка с даден конкурс по градоустройствен проект, но не е приложен? Според логика на настоящия текст, той не би следвало да е обект на авторското право, което от своя страна е в разрез с телеологическото тълкуване на ЗАПСП. Дори нормата на чл.103 ЗУТ няма законодателно изискване общите или подробни устройствени планове да бъдат „приложени“. Напротив. ЗУТ изгражда виждането, че всеки устройствен план се съобразява с предвижданията на концепциите и схемите за пространствено развитие и устройствените планове от по-горна степен, ако има такива, и представлява по отношение на тях по-пълна, по-подробна и конкретна авторска разработка[2]. Важно е да се отбележи в този ред на мисли, че хипотезата на чл.103, ал.4 от ЗУТ намеква за факта, че устройствените планове са обекти на авторското право и без те да са „приложени“, което само потвърждава поддържаната в настоящето изложение теза и нейната основателност. От казаното може да се заключи, че използваният термин „приложени“ е неясен, не може да се извлече неговото съдържание и чрез аналогия с други нормативни актове уреждащи устройствените планове, тъй като той не се използва никъде освен в чл. 3, ал. 1, т. 6 от ЗАПСП [1] С. Б. О.	Петкана Бакалова	13.01.2019
---	-------------------------	-------------------

КАМАРА НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯ Съществуват и специфични архитектурни дейности, свързани с теренна консервация на недвижими културни ценности, реставрация на фасади, на художествени елементи и стенописи в интериор на архитектурно-строителни и художествени културни ценности и консервация на археологически недвижими културни ценности[1], за които също се изготвят скици, планиране и т.н, като те много често са обект на публично обсъждане чрез визуализации, прилагани към съпътстващите ги постфактум обществени поръчки и т.н. Ето защо е неправилно тълкуването на някои технически норми в Закона за устройството на територията априори да се прилага към авторскоправното законодателство, тъй като двата закона следват различна нормотворческа логика, макар и в доста отношения да имат допирни точки. Тук е мястото да се отбележи, че ЗУТ все пак е технически закон, който урежда обществените отношения, свързани с устройството на територията, инвестиционното проектиране и строителството в Република България, и определя ограниченията върху собствеността за устройствени цели.[2] От своя страна Законът за авторското право и сродните права е един специален закон в областта на интелектуалната собственост, като той не разглежда вещноправни проблеми, в частност в областта на архитектурата, а урежда защитата на творческите постижения на българските архитекти и проектанти. [1] Аргумент от чл.151, ал.1, т.8 и т.9 от ЗУТ;[2] Аргумент от чл.1, ал.2 от ЗУТ;	Петкана Бакалова	13.01.2019
--	-----------------------------	-------------------

КАМАРА НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯ ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАПСП ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРАВНИ НОРМИ, КАСАЕЩИ АРХИТЕКТУРНИТЕ ПРАВА. Основната цел на настоящето предложение е да се коригират някои законодателни неточности и противоречия касаещи авторските права на архитектите, правото на ползване, право на възпроизвеждане и др. Също така чрез визираните мотивирани корекции се цели да се ревизират част от дефинициите в Закона за авторското право и сродните му права, отнасящи се до обектите на архитектурата, тъй като те противоречат на изначалния нормотворчески смисъл на ЗАПСП. 1. Материалноправни аспекти. Произведенията на архитектурата са предвидени като обекти на авторското право с Бернска конвенция за защита на литературните и художествени произведения, която е реципирана в националните законодателства на държавите ратифицирали конвенцията. Това е причината поради, която в континенталното право, така и в англо-саксонската правна система уредбата на авторските права е сходна. Въпреки това в българската правна действителност са налице особености, които не се срещат в чуждите авторскоправни законодателства. На първо място в българския закон е направено едно излишно уточнение, че архитектурни произведения следва “да са реализирани”. Подобно изискване е незаконосъобразно и следва да бъде ревизирано. Защо? Произведенията на архитектурата следва да са обективирани публично, в противен случай липсва обект, по отношение, на който да възникнат авторски права, но това не означава априори, че те следва задължително да бъдат реализирани в конкретен обект на архитектурата. В чл. 3, ал. 1 от ЗАПСП е предвидено, че за да е обект на авторското право, произведението следва да е „изразено по какъвто и да е начин и в каквато и да е обективна форма“. Ето защо няма как архитектурното произведение да бъде обективирано, ако не е пресъздадено фактически. Терминът “реализирано” произведение е неточен и ненужен, най-вече защото препраща към техническата терминология и изисквания на Закона за устройство на територията (ЗУТ), които нямат нищо общо с вложения нормотворчески	Петкана Бакалова	13.01.2019
--	-------------------------	-------------------

ПредложениеПредложение за изменение и допълнение на ЗАПСП	Горан Недковски	13.01.2019
---	--------------------	------------